

UTI JELENTÉS

az ENSZ EGB GRPE (gépjárművek levegőtisztasági és energia kérdéseivel foglalkozó munkacsoport) 47. sz. üléséről (2004. január 12-16.)

Az értekezlet Genfben a Nemzetek Palotájában került megrendezésre. A tárgyaláson a következő országok képviselői vettek részt:

Anglia, Belgium, Csehország, Dánia, Dél-Afrika, Finnország, Franciaország, Hollandia, India, Japán, Kanada, Lengyelország, Magyarország, Norvégia, Németország, Olaszország, Oroszország, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szerbia és Montenegró, USA. Az értekezlet munkájában képviseltette magát az Európai Unió (EU), a Gépjárműgyártók Nemzetközi Szervezete (OICA), valamint (AEGPL), (CLEPA), (ISO), (CEFIC/AECC), (IMMA), (AIT/FIA), (ENGVA), (EUROMOT), (CONCAWE), (CECE), (EMA), (CEMA) európai nem kormány-szervezetek.

Az értekezleten ezúttal is B. Gauvin (Fr.) elnökölt.

A hivatalos értekezletet megelőzően ad.hoc munkacsoportokban négy téma előzetes megvitatására került sor az alábbiak szerint:

- a) A nem közúti járművek emissziójával foglalkozó munkacsoport (NRMM)
- b) Hidrogén/tüzelőanyagcella meghajtású járművek (Hydrogen) munkacsoport
- c) A tehergépjármű fedélzeti diagnosztika (WWH-OBD) problémáit tárgyaló munkacsoport.
- d) Részecske vizsgálatok (PMP) munkacsoport.

A plenáris ülés napirendi pontjai

1. A dízelüzemű motor kipufogógáz légszennyezésére vonatkozó 49. sz. előírás további módosítása
 - 1.1. Nehézgépjárművek világ-jóváhagyási rendszere (WHDC).
 - 1.2. A cikluson kívüli emisszió (off cycle) az ad.hoc munkacsoportban lefolytatott vita eredményei alapján.
 - 1.3. A nagyteherbírású járművek fedélzeti diagnosztikai rendszere (OBD), a c) ad.hoc munkacsoport üléseinek vitája alapján.
2. Részecske emisszió (PMP) a d) ad.hoc munkacsoport üléseinek vitája valamint a témában tartott speciális GRPE ülés alapján.
3. Az egész világra érvényes, motorkerékpár emisszió vizsgálati ciklus kidolgozása (WMTC).
4. Nem közúti gépjármű emissziós vizsgálati jegyzőkönyv (NRMM) kialakítása az a) ad.hoc csoport előzetes ülései alapján
5. Az érvényes EGB előírások módosításával kapcsolatos kérdések:
 - 5.1. A 67.sz. előírás (Pb-gáz szerelvények) módosítása
 - 5.2. A 83.sz. előírás (M. és N. járművek) módosítása

- 5.3. 101. sz. előírás (CO₂ és tüzelőanyag meghatározása) módosítása hibrid járműveknél.
6. Csere katalitikus átalakítók OBD-vel rendelkező járművek esetén.
 7. Az EGB előírások alkalmazása hibrid járműveknél.
 8. Hidrogénnel/tüzelőanyag cellával hajtott járművek.
 9. Környezetbarát járművek (EFV).
 10. Információ csere a nemzeti és nemzetközi előírásokban életbe lépett és tervezett előírások tekintetében.
 11. Egyéb kérdések.
 - 11.1. A 115. sz. előírás módosítása.
 - 11.2. A 103. sz. előírás módosítása.

A tárgyalt témák munkaanyagai az ENSZ-EGB WP29 honlapján (<http://www.unece.org/tans/main/welcwp29.htm>) találhatóak.

Az értekezleteken elhangzottak alapján az alábbi, magyar érdekeket érintő kérdésekről számolunk be.

ad. 1.1.

Egyeztetése kerültek a világelőírás főbb elemei, így annak a legfontosabb része, a két (stacionárius és tranzien) vizsgálati ciklus. A tervezett nemzetközi kísérletsorozat várhatóan 2004 második félévében kezdődik. A nem hivatalos, szűkebb körű szakértői megbeszélésen ismertettük a KTI-ben elvégzett mérésorozatot, amely során motorvizsgálati eredmények alapján összevetettük a dízelmotorokra vonatkozó korábbi, jelenlegi és a tervezett ciklus szerint számított fajlagos szennyező-értékeket. A vizsgálat alapján pontosítottuk a stacionárius ciklus mérési pontjainak meghatározását.

ad.1.3.

Az OBD-GTR előkészítési munkák a tervezett ütemtervtől jelentősen elmaradtak ezért az értekezlet hozzájárult, hogy egy évvel később, 2005 végére fejeződjön be az előírás műszaki részének vitája. Problémák vetődtek fel a tárolt adatok hozzáférése, az elfogadható eltérések küszöbértékei és az egységes (más járműkategóriákkal megegyező) OBD rendszerek tekintetében. Az ISO tesz javaslatokat a csatlakozók kialakítására valamint az egységes jelölési rendszerekre. Nem tisztázott, hogy milyen formában történjék az OBD a típusvizsgálat illetve az üzemeltetési ellenőrzések során történő alkalmazása.

Élénk vita bontakozott ki a kijelzésre kerülő hibák csoportosítása valamint egyes jelekről, amelyek a későbbi közúti mérések során a hatóság által ellenőrzésre kerülnek.

ad.2.

További vita folytatódott a tömeg illetve szám szerinti részecske-meghatározás kérdéseiben.

Az OICA kísérleti mérésekre hivatkozva, továbbra is a tömegmérés mellett foglalt állást, mivel véleménye szerint az USA 2007-re tervezett továbbfejlesztett vizsgálati eljárás kielégítő pontosságú a 2010 –re bevezetésre kerülő határértékek tekintetében.

Az EU Isprában működő kutatóintézete kapott megbízást a személygépjárművek kipufogógáz részecskevizsgáló berendezéseinek összehasonlító (Round Robin) vizsgálat-sorozat megszervezésére. A PMP bizottságot vezető angol képviselő 2 munkaanyagot készített, amelyek a jelenleg érvényes 83. illetve 49. sz. előírások szövegét kiegészítették a módosított tömegmérésre vonatkozó, valamint alternatívaként a számszerinti részecskevizsgálatot leíró szöveg-tervezetekkel.

Hasznos vita bontakozott ki a 49. sz. előírás részarámú berendezés alkalmazhatósága tekintetében.

A WP29 hivatott tisztázni, hogy a készülő anyag önálló - GTR vagy a készülő dízel előírás fejezeteként kerüljön megfogalmazásra – csak emisszióval vagy más pl. közlekedésbiztonsággal kapcsolatos kérdéseket is tartalmazzon.

Komoly fenntartásokat fogalmaztak meg a számszerinti vizsgálati műszerek eredményeinek reprodukálhatósága tekintetében. Jelenleg még nem megoldott az ilyen műszerek kalibrálása.

A PMP bizottság eredményei hatással lesznek a tervezett EU Irányelvek továbbfejlesztésére.

Az OICA pozícióit részletesen indokló jelentés márciusra készül el.

A vita alapján a tömegmérési eljárás további létjogosultsága látszik. Célszerűnek tartom, hogy a hazánkban működő berendezéseket megvizsgáljuk az USA 2007 után alkalmazásra kerülő műszeres vizsgálati követelmények szempontjából.

ad. 3.

Elkészült a motorkerékpár emisszióra vonatkozó GTR I. tervezet-javaslat, amely az új vizsgálati ciklust is tartalmazza. Egy, a fejlődő országok számára alkalmas vizsgálati ciklus is készül. A Round Robin vizsgálatok eddig jelentős eredményeltérést mutattak. A részletes emissziós eredményeket később közlik. Még javaslat sem készült a megengedett határértékekre. A tervezett részletes vitára a GRPE következő ülésén kerül sor.

ad.4.

Az egységes előírást előkészítő NRMM célja az, hogy a jelenleg érvényes 3 nagy rendszer (USEPA, EU/EGB és Japán) vizsgálati előírásait összevetve javaslatot állítson össze a Federal Register tervezett módosításának 1065. sz. részében leírt eljárást alapulvéve, figyelembe véve az ISO vonatkozó anyagait is. Első lépésként az EPA1065 és ISO8178 sz. előírásokban leírt feltételeket illetve számításokat vetették össze paragrafusonként.

Ismertetés hangzott el a 97/68/EC közeljövőben megjelenő újabb módosításáról [COM(2002)765. final], amely 2015-ig tartalmazza a megengedett szennyezőanyag értékeket (Stage I., II., III., IV.) különböző motorteljesítmények szerint. Az irányelv a nem közúti mozgó járműveken kívül vonatkozik a vasúti és vízi járművekre is. Az Irányelv 2004 február-márciusában jelenik meg. Az amerikai résztvevő részletesen ismertette az EPA javaslatával módosított szerkezetű járműemissziós előírás-rendszert, amelyet a „Title 40 of the Code of Federal Regulations (CFR)” korábbi helyén alakítottak ki. Az új szöveg felhasználó barát és egyszerűbb nyelvezetű, jobb áttekinthetőségű. Az új előírás a 40. cím 1000-1068 fejezeteiben találhatóak és folyamatosan kerülnek publikálásra. Az 1065 sz. fejezet tartalmazza az egységes vizsgálati eljárásokat. Igen fontos megismernedni mind a hazai jogalkotással, mind a kutatással, vizsgálattal és gyártással foglalkozó szakembereknek, mivel véleményem szerint, ahogy ez a korábbi években is megfigyelhető volt, az amerikai előírásokban kidolgozott változások néhány év késéssel az európai követelményekben is megjelentek.

ad.5.1.

A TRANS/WP.29/GRPE/2004/4. sz. előterjesztés a városi Pb-vel működő autóbuszok tartályának paramétereit módosítja. Az értekezlet az anyagot az ülésen beterjesztett holland szövegkiegészítéssel elfogadta.

ad.5.3.

Francia javaslat készült (TRANS/WP.29/GRPE/2004/2), amely biztosítja, hogy a N°101 előírás alkalmazható legyen a hibrid (legalább két különböző meghajtású) motoros járművekre is.

ad.7.

Két francia javaslat készült (Inf.doc. 15. és Inf. doc.16.) a 24. sz. és 85. sz. előírások módosítására hibrid járművek alkalmazása során. A részletes vitára júniusban kerül sor.

ad.8.

Az utolsó tárgyalási nap teljes mértékben a hidrogén-meghajtás kérdésének szentelték. A legnagyobb vita a tervezett GTR kialakításával kapcsolatos megoldások tekintetében alakult ki.

A témavezető német képviselő 3 különböző lehetőséget vázolt fel:

- a.) közvetlenül a GTR kidolgozása
- b.) két EGB előírás kidolgozása, amelyekből később GTR(-ek) készíthetők
- c.) 2 időben korlátozott EGB előírás, amelyeket később GTR-ek váltanak fel.

A fontosabb résztvevők közül EU és OICA a c.) változatot, Japán az a.), USA inkább az a.)-t támogatta.

Az álláspontokat részletesen az értekezlet alatt összeállított Inf.doc. 24. tartalmazza.

Az elnök a WP29 márciusi ülésén felveti e kérdést.

ad.9.

Japán ismertette a környezetbarát járművek következő generációját támogató programját 2002-2004. évekre.

A cél 2010-re gyártáskész típusok kifejlesztése, amelyek légszennyezése és tüzelőanyag-fogyasztása nagyságrendekkel jobb a jelenlegiekénél. Példaként említhető, hogy a nitrogén-oxid a 2005-ben érvényes előírás 1/10-ed része.

A részletes ismertetést az Inf.doc. 9. tartalmazza.

ad.10.

USA tájékoztatást adott az új 2006-ban életbe lépő motorkerékpár emissziós előírásról (40 CFR 86.402-98). A Svájc által ismertetett Inf.doc. 17. anyag szerint a 2003. októberben forgalomba helyezett dízelüzemű személygépkocsiknál megkövetelik a részecskeszűrő alkalmazását.

ad.11.1.

Az AEGPL részletes munkaanyagot készített (Inf.doc. 6.) az ENSZ EGB 115. sz. (ún. retrofit) előírás szövegének módosítására, amely figyelembe veszi az elmúlt években bekövetkezett műszaki haladást és előírás változásokat. A 42. oldalas anyag részletes vitájára a soron következő ülésen kerül sor.

ad.10.

Az EU munkaanyagot készített az EGB 103. sz. előírás módosítására a vonatkozó EU direktívával történő harmonizáció céljából (Inf.doc. 23.)

Az anyagot elfogadtuk.

Javaslat a hazai intézkedésekre:

- a 2. sz. napirendben említett 49. sz. és 83. sz. előírások részecskevizsgálati módosításuk tanulmányozása;
- a meglévő részecskevizsgáló berendezések továbbfejlesztési lehetőségeinek megvizsgálása az USA 207. követelmények szerint;
- felkészülés az új motorkerékpár és nem közúti motor emissziós előírások alkalmazására.

A felmerülő kérdések megválaszolására szívesen állunk rendelkezésére, a szükséges előzetes anyagok a KTI-ben megtalálhatóak.

Budapest, 2004. február 13.

Pollák Iván